

EESTI MAASTIKUARHITEKTIDE LIIDU

KUUKIRI

02/2025

EMALi kuukirja järgmine number ilmub 3. märtsil

juhatus: juhatus@maastikuarhitekt.ee

Maarja Gustavson (557 9979), Tanel Breede (521 7478)

Remi Kübar, Maali Roomet-Allese (5346 7009)

koordinaator: Reet Soans info@maastikuarhitekt.ee (5060 834)

kuukiri: Minea Kaplinski-Sauk minea@maastikuarhitekt.ee

EESTI MAASTIKUARHITEKTIDE LIIDU AASTAPREEMIAID 2024

23. jaanuaril Eesti esindushoones toimunud pidulikult auhinnatseremoonial anti välja tänavused arhitektuuripreemiad, millega tunnustati Eesti arhitektuurivaldkonna väljapaistvamaid saavutusi, teoseid ja nende autoreid. Kokku esitati arhitektuuripreemiatele 110 tööd, mille hulgast valisid žüriid 76 nominenti ja tunnustasid 17 laureaati, sealhulgas anti välja kaks tudengipreemiat.

EMALi žürii (koosseisus maastikuarhitektid Kristiina Kupper, Jekaterina Balicka, Laura Männamaa ja maastikuökoloog Lauri Klein) jagas välja preemiad neljas kategoorias:

FÖÖNIKS: [Vana-Kalamaja tänava rekonstrueerimine](#)

ELURUUM: [Keila Lauluväljak](#)

AASTA MAASTIK: [Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumi õppehoone maastikuarhitektuur](#)

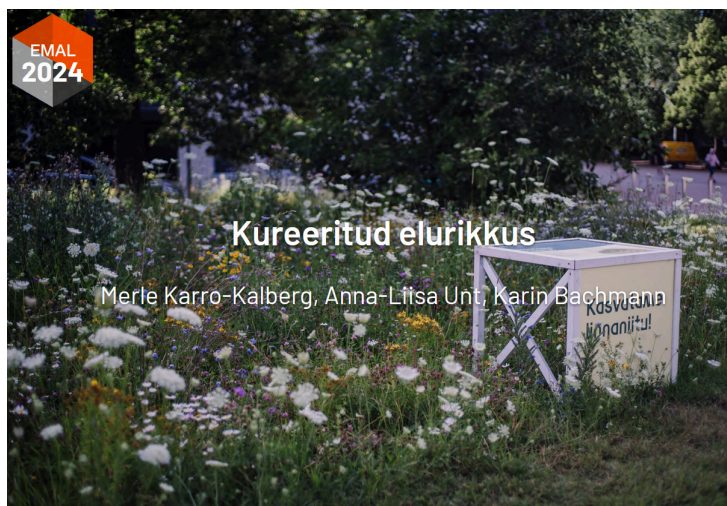
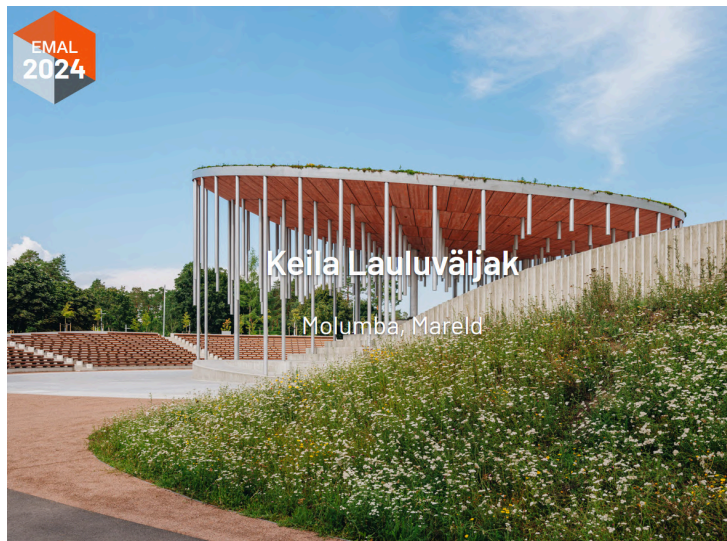
AASTA TEGU: [Kureeritud elurikkus](#)

Eesti Maastikuarhitektide Liidu žürii esimees Kristiina Kupper ütles konkursi kokkuvõttena järgmist: „Suur rõõm on projektide paljususe ja nende mitmekesisuse ning kvaliteedi üle. See näitab, et ühiskond väärtustab kõrgetasemelist maastikuarhitektuuri ja maastikuarhitekti tööd järjest enam. Hea on näha erinevaid lahendusi, mis kõik aitavad maastikku elurikkamaks ja kliimakindlamaks muuta, aga loovad ka mängulusti ja koondavad kogukondi. Projektide põhjal võib öelda, et oluline on tahe – ka väga vähesega saab suuri asju teha. Samuti saab öelda, et teadlik tellija on tulemuse õnnestumiseks väga oluline.“

EMALi aastapremia nominentide kohta saate täpsemalt lugeda kuukirja leheküljel 2. Kõigi nominentide ja laureaatidega tutvumiseks külastage kodulehte arhitektuuripreemiad.ee ning samuti on saadaval väljaanded „Eesti arhitektuuripreemiad 2024“ ja „Ruumpilt 2024“, mida saab soetada Eesti suurematest raamatupoodidest või tellida [arhitektuuripreemiate kodulehe](#) kaudu. Sündmuse fotokajastused leiab arhitektuuripreemiate [FB lehel](#).

Arhitektuuripreemiate väljaandmist ja pidulikkust toetab Eesti Kultuurkapital. Sündmuse korraldajad on Eesti Arhitektide Liit, Eesti Sisearhitektide Liit ja Eesti Maastikuarhitektide Liit.

Sündmuse toetajad on Hals, Hansgrohe/AXOR, Jung, Lincona, Velux ja WEG Eesti. Sündmuse partnerid on Eesti Kultuurkapitali arhitektuuri sihtkapital ja Arhitektuurikirjastus.

Eesti Maastikuarhitektide Liidu aastapremia laureaadid on:

Vana-Kalamaja tänava rekonstrueerimine. Siiri Vallner, Indrek Peil (Kavakava); maastikuarhitektuur: Siiri Vallner, Indrek Peil (Kavakava), Kadi Nigul, Kristian Nigul, Kadri Uusen (Väli)

Vana-Kalamaja tänava valmimine tähistab uut ajajärku linnatänavate kvaliteedis. Projektiga loodi uus tänavaruum, mis tundub nii ligipääsetav, õiglane kõigile kasutajatele, kui ka turvaline. Üle kilomeetri pikkune tänav on liigendatud mitme suurema väljaku ja rohkete tegevuspaikatega. Materjalid on valitud kohale sobivad ning nende järjepidev ja loogiline kasutus loob korduvates olukordades „ütle mata reeglid“. Suur tähelepanu detailidele – väikesed vihjed piirkondade nimedele toetavad uut identiteeti. Kohati kitsas tänavaruumis on leitud võimalus nn vihmapeenarde kasutamiseks sademevee ärajuhtimisel. Valitud taimestus ja istutusalades kasutatud materjal aitab suurendada tänavaruumi elurikkust. Projekt on silmapaistev näide õiglasest tänavast.

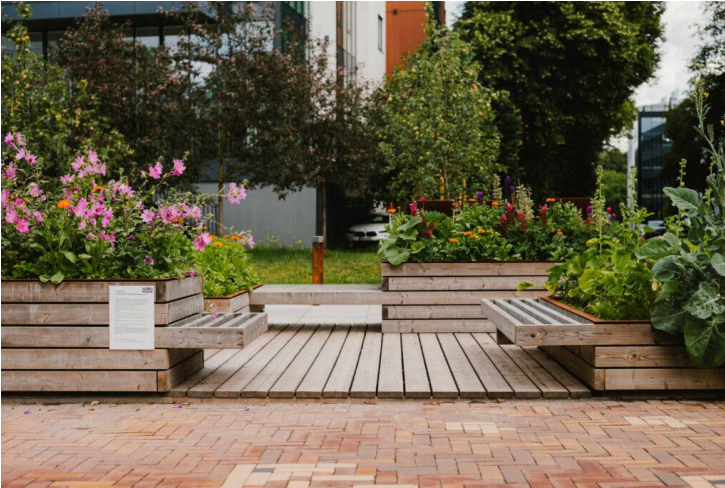

Foto: Tõnu Tunnel

Keila Lauuväljak. Martin Allik, Häli-Ann Tooms (MARELD), Karli Luik, Johan Tali (molumba), Kersti Lootus, Marge Kõrgekuhi (Lootusprojekt); arhitektuur: Karli Luik, Johan Tali, Helina Maalt, Priit Rannik, Harry Klaar, Harri Kaplan (molumba); sisearhitektuur: Annika Lill, Karli Luik, Johan Tali, Helina Maalt (molumba)

Suurepärane näide ühtsest ja loomulikust kogukonnaruumist koos uue identiteediga, mis on saavutatud sulandades arhitektuuri elemente maastikku. Ühendades arhitektuuri ja maastikuarhitektuuri on väärtustatud ja hoitud olemasolevat keskkonda. Loodud välisruum võimaldab korraldada suuremaid ja väiksemaid üritusi aga on kasutatav ka igapäevaselt. Tegemist on väga paindliku ja inimhõõtmelise ruumiga. Esiletõstmist väärib kodumaiste taimede ja looduslike materjalide ning looduspõhiste lahenduste kasutamine. Samuti poollooduslike alade loomine ja haljaskatuste kasutamine. Likvideeritud haljastuse asemele on pakutud kompenseerivaid haljaspindu – elupaigad, mis on ära võetud, on antud tagasi. Tugev disainikeel loob alale äratuntava identiteedi ning toimib kindlasti linna ühe visiitkaardina.

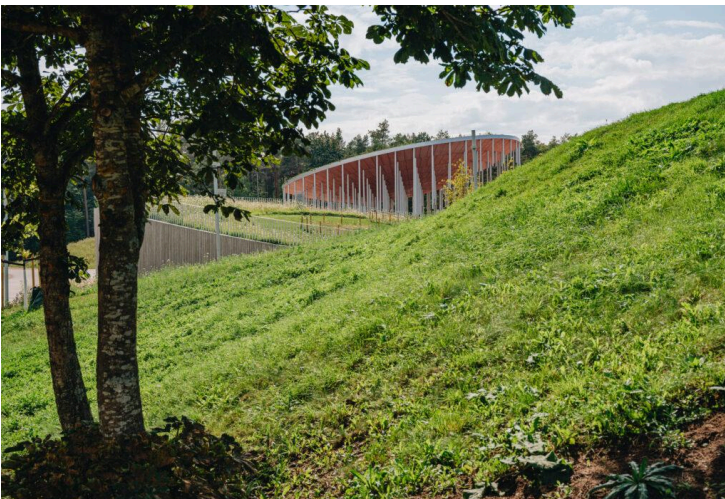

Foto: Tõnu Tunnel

Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumi õppehoone maastikuarhitektuur Kadi Nigul; Kadri Uusen, Kristian Nigul arhitektuur: Arhitekt Must; sisearhitektuur: Mari Põld, Kadi Berens, Elizabeth Saal, Mari-Liis Sõber, Piret Noor

Tegemist on suurepärase näitega kooliõue kaasaegsest maastikuarhitektuurist, mis sulandub hästi ümbritsevasse keskkonda ja on avatud kõigile kasutamiseks. Lahenduse kirjeldamisel on märksõnadeks lastesõbralikkus, lopsakus ja soojus. Ala on iga ruutmeetri läbi lahendatud ning olgugi, et see on väga tihed, on leitud võimalusi pakkumaks privaatsemaid eraldumise kohti. Õueala on mänguline, mitmekesine ning igati liikumist soodustav. Materjalikasutus on kvaliteetne ning vormid minimalistlikud. Erinevate struktuuride, värvide ja pindade vaheldumine ning materjalide kombineerimine on väga hästi läbimõeldud ning soodustab ruumiosade erinevate meeltega tajumist. Reljeefsus ja hea taimevalik on võimaldanud luua erinevaid tüüpi elupaiku ning seeläbi muutnud kooliõue elurikkaks oasiks keset üheülbali muruplatse. Ala rajamine on teostatud väga hästi – kvaliteeti näeb erinevate materjalide väga kvaliteetselt teostatud kokkuviihmistes. Lõpptulemus väärib tunnustust väljapaistva maastikuarhitektuurse terviklahenduse, mängulise lähenemise ning läbimõeldud disainiotsuste eest.

Foto: Terje Ugandi

Kureeritud elurikkus. Kuraatorid Merle Karro-Kalberg, Anna-Liisa Unt, Karin Bachmann

Projekti nähtav osa on justkui “jäämäe veepealne tipp”. Tegu on loodusharidusliku, strateegilise ja ideoloogilise projektiga, mis samas toob välja just kõige olulisemad aspektid, mis on vajalikud inimkonna pikaajaliseks säilimiseks. See pole projekt, vaid ideoloogia, mis on pandud maastikku. Nelja aasta vältel on tehtud ohtralt teavitustööd, kirjutatud, joonistatud, jalutatud ja tutvustatud. Kureeritud elurikkuse ideed on jõudsalt lehitatud ning seda on tehtud hästi, kaasates erinevaid huvigruppe ning kujundades seeläbi ümber üleüldist arusaama linnahaljastusest. Projekti testaladel Tartu kesklinnas on välja pakutud erinevaid haljastutüüpe, mis on tekitanud eriarvamusi ja diskussioone. Kõik see on aga aidanud tähelepanu juhtida üha tihenevas linnaruumis tekkivatele probleemidele ning nende võimalikele lahendustele.

Foto: Nele Tammeaid

TÄHELEPANU! EELTEATED!

Anname juba aegsasti märku, et **EMALI** üldkoosolek ja sellele eelnev **koolituspäev** toimuvad **3. aprillil Tartus Kalevi 17** konverentsiruumis. Ja traditsiooniline **arhitektuurivaldkonna suveseminar** leiab aset **10.-11. juulil Haapsalus**.

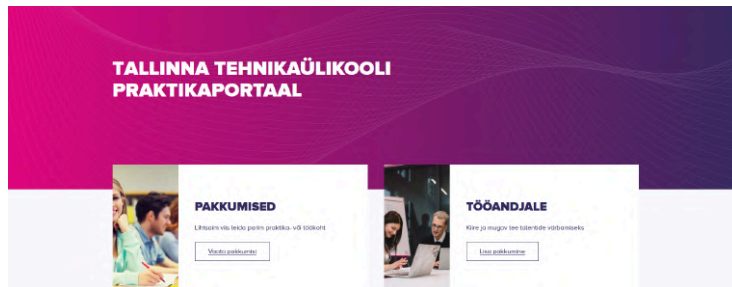
TalTechi praktikaportaali

TalTech on loonud uue üle-ülikoolilise praktika- ja tööpakkumiste portaali career.taltech.ee, mis avatakse 4. veebruaril 2025. Olete oodatud oma praktikapakkumisi juba varakult üles panema, et teie kulutus oleks esimene, mis tudengitele avamispäeval silma jääb.

Kuulutuse lisamine võtab vaid paar minutit – avage 'Tööandjale' sektsioon ning lisage oma pakkumise info käsitsi või failina. Oodatud on kõik pakkumised mis on seotud TalTechis õpetatavate erialadega, ning kuulutuste vahendamine on ettevõtetele tasuta.

Paljud tudengid otsivad just nüüd sobivaid praktika- ja tööpakkumisi! Ärge jätke kasutamata võimalust leida oma meeskonda säravaid noori spetsialiste!

Lisaküsimuste korral kirjutage career@taltech.ee

Softacademy töötuba / Ruumihäkk 8.-9. veebruaril 2025 TalTechi kampuses

Tule ja löö kaasa loovas ruumihäkis, mis toimub **8.-9. veebruaril** TalTechi kampuses. Üheskoos mõtestame Akadeemia tee 4, 6, 14 ja 22 hoonete vahelise ala ruumilise lahenduse ning anname eesti kunstnike loodud monumentaalkunstile uue vormi ja elu väliruumis.

Häkatoni eesmärk on välja töötada kohaspetsiifiline lahendus, mis seoks monumentaalkunsti hoovialade arhitektuuriga – olgu see uus funktsionaalne element, väikevorm või maastikuline tervik.

Lisainfo osalemise, meeskondade ja auhindade kohta [SIIN](#).

Kandideerimine 2025. aasta New European Bauhaus auhindadel on avatud!

Varasematel aastatel on konkursile laekunud üle 5000 taotluse. Sel aastal tunnustab NEB 22 silmapaistvalt uuenduslikku, ökoloogiat, sotsiaalset tundlikkust ja esteetikat ühendavat projekti ja ideed.

2025. aastal on eriauhindade fookuses elamumajandus: **NEB „Taskukohase elamumajanduse auhindadega“** tunnustatakse 4 projekti panuse eest EL-i jõupingutustesse parandada eluaseme taskukohasust vastavalt NEB väärtustele ja põhimõtetele.

2025. aasta **NEB auhinnad** antakse välja neljas kategoorias nii valmis projektidele kui ka noorte talentide välja töötatud ideedele:

- Loodusega taasühinemine;
- Kuidas taastada kuuluvustunnet;
- Kuidas eelistada kohti ja inimesi, kes vajavad seda kõige enam;
- Ringmajandusel põhineva tööstussüsteemi kujundamine ja hoone/rajatise elukaare põhimõtete toetamine.

Igas kategoorias toimub võistlus kahes paralleelses harus:

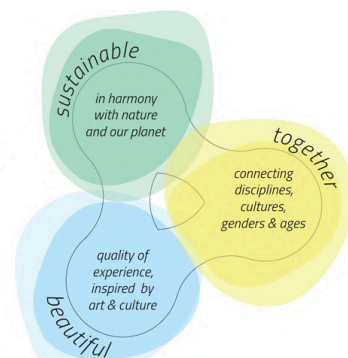
- **Haru A:** „Uue Euroopa Bauhausi meistrid“ keskendub olemasolevatele ja valmis ehitatud projektidele, millel on konkreetsed positiivsed tulemused.
- **Haru B:** „Uue Euroopa Bauhausi tõusvad tähed“ on pühendatud noortele (kuni 30-aastastele) talentidele ja nende poolt esitatud ideedele. Ideed võivad olla erinevates arenguetappides, visioonist prototüüpideni.

2025. aasta auhinnad antakse kokku 22 laureaadile, kes saavad kuni 30 000 euro suuruse rahalise preemia koos kommunikatsioonipaketiga oma projektide ja ideede edasiarendamiseks ning tutvustamiseks.

Esita oma projekt või idee juba täna! Tähtaeg on **14. veebruar 2025** kell 19:00 Kesk-Euroopa aja järgi. Lisateavet kandideerimistingimuste kohta leiad 2025. aasta **NEB auhindade juhendist** ja **New European Bauhaus võistluste platvormilt**

New European Bauhaus From concept to action

NEB auhindu on välja antud alates aastast 2021 ning nüüdseks on auhinnatud 72 võidutööd, mis kõik panustavad oma silmapaistval moel selsesse, et Euroopa oleks senisest jätkusuutlikum, kaasavam ning ilusam. Eelmiste konkursside võitjatega saab tutvuda [NEBi kodulehel](#).

KEITH ORAS

Milline on Sinu hariduskäik?

Kooli alustasin Tartus, kus käisin kuni kuuenda klassini Tartu Tamme Koolis. Seejärel jätkasin õpinguid Helsingis, kus lõpetasin nii põhikooli kui ka gümnaasiumi. Tartu jäi mulle siiski südame- lähedaseks, mistõttu otsustasin siia kõrgharidust omandama tulla. Alguses õppisin Maaülikoolis aasta aega põllumajandussaaduste tootmist ja turustamist, kuid mõistsin, et see pole minu jaoks. Seejärel avastasin enda jaoks maastikuarhitektuuri ning lõpetasin bakalaureuseõpingud keskkonnaplaneerimise ja maastikukujunduse erialal ning magistriõpingud maastikuarhitektuuri erialal.

Kuidas leidsid tee just maastikuarhitektuuri juurde?

Nagu juba mainisin, õppisin aasta aega põllumajandussaaduste tootmist ja turustamist, seega maastikuarhitektuur ei olnud minu esimene valik. Tegelikult ei teadnud ma sellest erialast varasemalt midagi. Kooli kandideerides kaalusin mitmeid erinevaid võimalusi – füsioterapeut, korvpallitreener, IT-valdkond jne, kuid lõpuks sattusin juhuslikult maastikuarhitektuuri peale. Olen aga väga õnnelik, et nii läks, sest praegu saan öelda, et naudin seda täielikult.

Millega oled pärast õpingute lõppu tegelenud?

Pärast õpingute lõpetamist alustasin tööd AB Artes Terraes. Olin juba bakalaureuse- ja magistriõpingute jooksul seal praktikal käinud, seega olin varasemalt büroo ja meeskonnaga lähemalt tutvunud. Peale praktikat langesid erinevad asjaolud kokku ja tulemusena võeti mind ka kampa.

Mida ootad kõige rohkem EMALilt?

Ei ole otseselt mingeid ootusi seadnud. Hoian silmad ja kõrvad lahti!

Priit Ingver

Koolitusel osalemist toetas EMAL loomestipendiumiga.

Hiljuti osalesin "Läbirääkimiste tehnoloogia" koolitusel ja pean ütleva – see oli silmiavav kogemus. Meie, maastikuarhitektid, seisame tihti silmitsi olukordadega, kus peame projektides leidma tasakaalu erinevate osapoolte vahel. Olgu selleks siis kliendid, insenerid või kogukond, kellel kõigil on oma arvamus ja soovid. See koolitus andis mulle just need tööriistad, mida vajasin, et viia oma suhtlus- ja läbirääkimisoskused uuele tasemele.

Üks peamine õppetund oli kuulamise kunst ja oskus esitada avatud küsimusi. Tundub lihtne, aga see on midagi, mis muudab vestlused tõeliselt produktiivseks. Lisaks õpetati, kuidas oma seisukohti selgelt ja veenvalt esitada – midagi, mida meil arhitektidena tuleb teha peaaegu iga päev, olgu see siis projektiplaan kaitsmisel või ideede müümisel.

Koolitus sisaldas ka suurepäraseid praktilisi harjutusi. Meil oli võimalus proovida erinevaid lähenemisi ja saada kohe tagasisidet, mis omakorda aitas uut teadmist kinnistada. See tegi kogu õppimise põnevaks ja motiveeris oskusi kohe oma töös rakendada.

Läbirääkimised ei puuduta ainult klientide ja partneritega suhtlemist, need oskused tulevad kasuks ka meeskonnatöös ja igapäevases koostöös kolleegidega, eriti projektide algfaasis, kus ideede kokkuleppimine ja kompromisside leidmine on võtmetähtsusega.

Kokkuvõttes aitas see koolitus mul saada enesekindlamaks ja paremini ette valmistuda erinevateks vestlusteks. Ma tunnen, et mul on nüüd paremad tööriistad, et suunata projekte edukamalt, hoides samal ajal kõiki osapooli rahulelevana. Iga loovprofessionaal, kes soovib oma suhtlemisoskusi teravdada ja projektide juhtimist hõlbustada, võiks selle kursuse läbida.

Suur aitäh sulle, Teele Nigola, et seda koolitust just mulle soovitasid!

Fotod: Marju Unt

Alates sellest kuukirja numbrist alustame intervjuude seeriat, kus küsimustele vastavad erinevad maastikuarhitektid nii meilt kui mujalt. Seekord vestleme Indra Purs'iga, Läti Maastikuarhitektide Liidu (LAAA) presidendi, IFLA kutsepraktika ja poliitikate komisjoni esinaiseaga.

Küsimused ja tõlge Maarja Tüür

Rääkige, kuidas teist sai maastikuarhitekt?

Kujutav kunst, kirk taimede vastu ning jõe- ja metsamaastikel uitamine olid minu lapsepõlve lahutamatuks osaks. Sellegipoolest lõpetasin majanduse ja rahanduse eriala ning töötasin neli aastat rahvusvahelise audiitorina suures audiitorfirmas. Vaatamata edukale karjäärile ja majanduslikule kindlustatusele ei tundunud selline elu eriti tähendusrikas ega sisukas. Tundsin tugevat vajadust millegi loomingulise järgi, katsetasin arhitektuuriga... Ükskord pargis mõtiskledes tabas mind selgushetk – minu loomingulisuse väljendus on maastik.

Kuidas on praegu Läti maastikuarhitektuuri tervis? Millised on suurimad väljakutsed ja positiivsed arengud?

Maastikuarhitektuuril on Lätis pikk ajalugu, millele on aluse pannud silmapaistvad talendid nagu Johann Hermann Zigra (1775–1857), Georg Kuphaldt (1853–1938), Andrejs Zeidaks (1874–1964), Kārlis Barons (1912–1996), Irēna Dāvidsone (1913–1988), Modrīte Lūse (1913–1988), Ilze Māra Janelis (1940) ja Gundega Lināre (1944–2024). Kuid need juured pole maastikuarhitektide seas veel piisavalt tunnustatud ning on vaja teha palju tööd, et tagada meie eriala professionaalne ja elujõuline tulevik. Maastikuarhitektuuri eriala Lätis kasvab. On loodud mitmeid tugevaid uusi büroosid, avalike hangete arv maastikuarhitektuuris suureneb ning projektide mastaap laieneb. Sel aastal korraldame kolmandat korda riiklikku maastikuarhitektuuri biennaali LAABA ning ootame, nagu ka eelmistel aastatel, enam kui 60 esinejat. Töötame maastikuarhitektide ametialase tunnustamise nimel. Koostöös arhitektidega arendame Arhitektuuriseadust. LAAA kuulub mitmete ministeeriumide nõuandvatesse komisjonidesse. Oleme aktiivsed valdkonna ja ehitatud keskkonnaga tegelevate professionaalide eestkõnelejad ning panustame riiklike poliitikate välja töötamisse ja elluviimisse.

Olete IFLA Worldis tähtsal kohal – täitevkomitee (ExCo) liige. Milles seisneb teie arvates IFLA olulisus/roll?

IFLA on kõigi maailma maastikuarhitektide katusorganisatsioon. Kuulumine sellesse professionaalsesse kogukonda annab võimaluse suhelda teiste maastikuarhitektidega üle kogu maailma meile kõigile ühises – maastikuarhitektuuri – keeles. IFLA kinnitab ja toetab seda kuuluvustunnet. Rahvusvahelise professionaalse organisatsioonina tegutseb IFLA justkui ametiühinguna, kaitstes maastikuarhitektide huve ja edendades valdkonda globaalsel tasandil. IFLA on meie eriala otsene esindaja ka selliste rahvusvaheliste institutsioonide juures nagu ÜRO.

Millised on teie meelest kõige suuremad probleemid, millega maastikuarhitektuur tänapäeval silmitsi seisab?

Olgem julged! Praegu on maastikuarhitektuuri aeg. Maastikuarhitektuuri tähtsust märkavad järjest enam teised spetsialistid, omavalitsused, poliitikud ning ka ÜRO ja Euroopa institutsioonid. Nüüd on oluline see, et ka meie ise sellesse usuksime. Ja tegutseksime. Maastikuarhitektid on terviklikult haritud spetsialistid, kellel on unikaalne arusaam maastikusüsteemidest ja inimestest ning kelle loomingulisus ning teadmised insenerivaldkondadest võimaldavad neil juhtida planeerimis-, projekteerimis-, haldus- ja ehitusprotsesse, et kujundada uusi maastikke vastuseks globaalsetele kriisidele nagu kliimamuutused, elurikkuse kadu ja humanitaarkriisid. Innovatsioon eeldab aga pidevat õppimist.

Mis teid ennast kõige rohkem inspireerib?

Armastus. Maastikuarhitektuur. Unistused. Innovatsioonid ja ideed. Sõnad. Lilled. Värvid. Uitamine nii igapäevaste kui ka ebatavaliste maastike vahel nii Lätis kui ka teistes maades.

Mille üle olete kõige uhkem oma viimaste aastate tegevuses?

Selle üle, et minust sai maastikuarhitekt. Olen iga päev tänulik selle üle, et minu elus on maastikuarhitektuur.

Kui te saaksite endale kui alustavale maastikuarhitektile nõu anda, vaadates tagasi ajale, kui just ülikooli lõpetasite, siis mis nõu te endale annaksite?

Järgi oma sisemist kutset, järgi oma kirge, leia oma tee ja usu endasse. Maastikuarhitektuur on väga mitmekesine eriala ja selles on veel nii palju, mida avastada ning luua.